

Юлія Політько, магістрант заочної форми навчання

Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», освітня програма «Педагогіка вищої школи»

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Резюме: *враховані прогресивні педагогічні ідеї С. Русової для розгляду теоретичних основ запровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу.*

Ключові слова: *вищий заклад освіти, навчальний процес, інновація.*

Summary: *the progressive pedagogical ideas of S. Rusova for the consideration of the theoretical foundations of the introduction of innovations into the pedagogical process of an educational institution are taken into account.*

Key words: *higher education institution, educational process, innovation.*

Постановка проблеми. Сьогодні у вищій освіті України здійснюються складні трансформаційні процеси, пов'язані з реформуванням усіх ланок педагогічної діяльності, що відбуваються у навчальних закладах різних типів і форм власності. Тенденції демократизації суспільства та певний рівень свободи передбачають творчі пошуки викладачів і керівників закладів освіти, які у мінливому середовищі призводять до появи інноваційних процесів, виникнення, формування та здійснення педагогічних інновацій.

Запровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу на основі принципу індивідуалізації С. Русова тісно пов'язувала з соціалізацією виховання. «Соціалізація людини не є приголомшенням індивідуального розвитку на користь опанування соціальних та громадських вимог. Ні, пошана до особистості, до кожної індивідуальності є першою здоровою підвалиною всякого громадянства, всякої держави» [3, с. 75].

Аналіз останніх джерел і публікацій дав змогу встановити, що проблема запровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу представлена роботами А. Єрмоли, І. Жерносека, В. Крижка, Л. Лебедик [1-2], Є. Павлютенкова,

В. Стрельнікова [4-8], Б. Тевліна та ін.

Мета статті – охарактеризувати принципи запровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу.

Організація досліджень. Експериментальну базу дослідження становив Державний навчальний заклад «Гадяцьке вище професійне аграрне училище», де здійснювалася розробка, розповсюдження та застосування інновацій, забезпечена інноваційною діяльністю освітнього закладу, як одна з форм інвестиційної діяльності, спрямованої на вдосконалення й оновлення системи освіти.

Управління інноваційними освітніми процесами здійснюється за певними принципами, що постають як норми, орієнтири діяльності. Основні принципи управління інноваційними освітніми процесами виражають те спільне в організації управління ними, що охоплює всі їх етапи та зумовлює їх успішність і ефективність. Ці принципи відображають конкретні закони й закономірності реалізації інноваційних процесів.

Принцип організованої інноваційної зміни станів системи освіти. Цей принцип орієнтує на необхідність свідомої діяльності під час переходу від одного стану системи освіти до іншого, досконалішого. Його застосування передбачає певну систему діяльності, яка охоплює етап підготовки до зміни стану системи освіти й етап реалізації цих змін.

Принцип переходу від стихійних механізмів перебігу інноваційних процесів до свідомо керованих. Реалізація цього принципу передбачає визначення і відпрацювання ефективного механізму свідомого управління зміною станів. Створення дієвого механізму повинно відбуватися у різних напрямках. Один із них пов'язаний із поєднанням процесів створення нового, його освоєння педагогами і застосування на практиці в одному навчальному закладі. Таким закладом може стати школа як керована інноваційна система.

Принцип інформаційної, матеріально-технічної, кадрової забезпеченості реалізації основних етапів інноваційних освітніх процесів. Він передбачає обов'язкове інформаційне, матеріальне, кадрове забезпечення інноваційних процесів на кожному з основних етапів.

Принцип прогнозування зворотних або незворотних структурних змін в інноваційному соціально-педагогічному середовищі. Цей принцип враховує закон незворотної дестабілізації педагогічного інноваційного середовища, а також його цілісність та адаптаційні можливості.

Принцип посилення стійкості інноваційних освітніх процесів. Суть його виявляється в тому, що при переході від стихійних процесів до керованих повинна посилюватися і стійкість інноваційних процесів, їх здатність до своєрідного самозахисту, самоадаптації. Сучасна динаміка суспільного життя спричинила збільшення кількості інноваційних процесів, які охоплюють різні ланки системи освіти, суттєвої зміни їх якості. Домінантою зміни якості інноваційних процесів є зростання їх стійкості. Це виявляється у визнанні їх невідповідності, закономірності, необхідної для освітньої системи. Унаслідок цього інноваційні процеси отримують необхідне інформаційне, матеріально-технічне і кадрове забезпечення. Змінюється і ставлення до педагогів-новаторів, зростає ступінь очікування нового в педагогіці, тобто виникає механізм необхідної реалізації нового.

Принцип прискорення розвитку інноваційних процесів у системі освіти. Дія принципу розкриває ефективність організації та механізми реалізації інноваційних процесів. Він означає прогресування інноваційних змін унаслідок їх раціональних запроваджень у практику освітніх закладів.

Висновки. Сучасна педагогічна наука трактує інновації як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, прямим продуктом якого можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні освітнім процесом. Всі інновації підпорядковані певним законам та принципам, що обумовлюють перебіг інноваційних процесів. Побічним продуктом педагогічних інновацій є зростання майстерності педагога, рівня його культури, мислення, світогляду.

Інноваційна діяльність у вищому навчальному закладі, розробка, апробація та впровадження інноваційних педагогічних технологій значною мірою сприяють

підвищенню навчально-виховного процесу в навчальному закладі, впливають на вибір засобів, методів і прийомів розвитку людини, які відповідають вимогам сучасності і забезпечують виховання всебічно розвиненої, гармонійної, творчої особистості.

Література

1. Лебедик Леся. Інноваційні підходи до проектування освіти дорослих / Леся Лебедик // Інновації в освіті : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16-17 жовтня 2012 р.) : тези доповідей. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 352 с. – С. 223-225.
2. Лебедик Л. В. Інноваційні технології педагогічної підготовки магістрів економіки / Л. В. Лебедик // Вища освіта в контексті Болонського процесу : збірник матеріалів міжнародної наук.-методичної конф. (Полтава, 18-21 листопада 2008 р.). – Полтава: Видавництво «АСМІ», 2008. – 544 с. – С. 425-430.
3. Русова С. Ф. Дошкільне виховання / С. Ф. Русова. – Катеринослав, 1918. – 162 с.
4. Стрельніков В. Ю. До проблеми складання тезаурусу інноваційних технологій навчання / В. Ю. Стрельніков // Вісник Київського національного ун-ту технологій та дизайну. – 2008. – Том 1. – 375 с. – С. 20-23.
5. Стрельніков В. Інновації в обладнанні й унаочненні сучасної школи / В. Стрельніков // Шлях освіти. – 2002. – № 1. – С. 32-35.
6. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання. Методичний посібник / В. Ю. Стрельніков. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2004. – 31 с.
7. Стрельніков В. Ю. Основні категорії і поняття інноваційних технологій навчання / В. Ю. Стрельніков // Сучасна середня освіта: інновації, методологія, теорія, практика. Тези доповідей на міжрегіональній науково-практичній конференції, 7 жовтня 2014 р. / За заг. ред. І. М. Бобер. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2014. – 348 с. – С. 297-300.
8. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання / В. Ю. Стрельніков. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2002. – Кн.1. – 295 с. Кн.2. – 230 с.